

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys kaivostoiminnan geopolittisista ja ympäristöriskeistä

Eduskunnan puhemiehelle

Helsingin Sanomien artikkelissa 13.12.2024 otsikolla *HS selvitti pikkukuntaa hämmentävän kulta-hankkeen kytkentöjä Venäjälle* käsiteltiin venäläisten toimijoiden kytköksiä Suomessa tapahtuvaan kullanetsintään. Artikkelin mukaan kullanetsintää tekevien yritysten ja yritysryppäiden taustalla on myös EU:n pakotelistalle kuuluvia henkilöitä ja yrityksiä.

Helsingin Sanomien artikkelissa kuvataan myös kullanetsinnän taustalla olevien yritysten aiheuttamia ympäristöhaittoja heidän muissa kaivoshankkeissaan. Sitaatti Helsingin Sanomien artikkelista:

*"Vuonna 2017 Suomussalmella louhittiin rikastuskokeeseen malmia ilman ympäristölupaa. Syntynyt malmijäte lojui merikonteissa Paltamossa vuosikausia, ja se hävitettiin vasta uhkasakon voimalla. Vuonna 2022 samojen tahojen kullanetsintä herätti närää uraani-
vyöhykkeellä Kolin kansallismaiseman läheisyydessä."*

Artikkelissa haastateltu Venäjän ympäristöpolitiikan professori Veli-Pekka Tynkkynen toteaa seuraavaa:

"Mitä paremmin hanke-, rahoitus- ja osaamisvirtojen kontrollointi soljuu, sitä paremmin voi putinistisen imperiumin ajatus virtojen kautta luotavasta ylivermaisesta asemasta. — Putinin regiimi kiristää myös omiaan, ja olemme nähneet, että se ei noudata mitään lakeja."

Professori Tynkkynen mukaan Venäjä on itsekkin merkittävä kullan ja muiden kaivannaisten tuottaja, ja kansainvälisten verkostojen avulla se voi lisätä omaa vaikutusvaltaansa.

On ollut jo pidempään nähtävissä, että suomalainen kaivoslainsäädäntö ei huomioi riittävällä tavalla paikallisen väestön ja elinkeinonharjoittajien oikeuksia. Etelä-Savossa sijaitseva Rantasalmen Osikonmäki on esimerkki alueesta, joka on tuottanut ja tuottaa kotimaisia hyödykkeitä, puuta, energiaa ja suomalaista ruokaa, jotka luovat pitkäaikaisia työpaikkoja ja verotuloja paikalliselle tasolle. Rantasalmella, kuten koko Etelä-Savossa, on lisäksi investoitu erittäin merkittäviä summia matkailuun, joka pohjautuu käytännössä kokonaan alueen poikkeukselliseen luontoon ja erityisesti Saimaan ainutlaatuisuuteen. Toteutuessaan suunnitelmat kaivostoiminnasta vaarantaisivat tehdyt investoinnit.

Kirjallinen kysymys KK 477/2024 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt tai ryhtymässä liittyen venäläisten toimijoiden rooliin Suomessa tapahtuvassa malminetsinnässä ja kaivostoiminnassa,

millä tavoin hallitus varmistaa, että EU:n pakotteiden piiriin kuuluvia henkilöitä ja yrityksiä ei ole osallisina Suomessa tapahtuvassa malminetsinnässä ja kaivostoiminnassa,

millä tavoin hallitus varmistaa, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ottaa huomioon venäläisten toimijoiden roolin lupahakemusten käsittelyssä ja päätöksenteossa,

millä tavoin hallitus varmistaa, että venäläisten malminetsintään ja kaivoksiin liittyvä toiminta Suomessa ei edistä ja pitkitä Venäjän kykyä jatkaa laitonta hyökkäyssotaansa Ukrainassa ja

millä tavoin hallitus aikoo varmistaa, että kaivostoiminta ei aiheuta minkäänlaista haittaa tai vaaraa ympäristölle ja erityisesti vesistöille?

Helsingissä 7.1.2025

Vesa Kallio kesk
Hanna Kosonen kesk